

формується на базі комунікативного потенціалу людини в умовах конкретної фахової діяльності, що можна уявити у вигляді системи значущих для працівника відносин, умінь і навичок спілкування.

Публічний характер діяльності працівників поліції, їх перебування під постійною увагою суспільства покладає особливу відповідальність, – глибоко розуміти соціальну значимість своєї ролі, неухильно дотримуватись вимог чинного законодавства, не давати підстав для сумніву в законності вчинених дій та прийнятих рішень.

Негативні прояви в діяльності правоохоронних органів, у тому числі пов'язані з корупцією, призводять до несприйняття громадянами в першу чергу працівників поліції як повноцінних представників влади та держави. Рівень сформованості професійної комунікативної компетентності та запобігання корупції визначають спроможність фахівця конструктивно діяти у специфічних ситуаціях міжособистісної взаємодії, пов'язаних із особливостями їхньої роботи.

Таким чином, патрульний поліцейський повинен дотримуватися антикорупційної політики та володіти комунікативною компетентністю у здійсненні своєї професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про Національну поліцію [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 // Єдиний веб-портал органів исполнительної влади України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248607704>.

2. Шалигіна Н. П. Комунікативна компетентність військових фахівців як психолого-педагогічна проблема. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Сер. : Педагогічні науки : електрон. наук. фахове вид. 2013. DOI : file:///C:/Users/psihologi/Downloads/Vnadps_2013_5_31.pdf.

Жуль Руслан Володимирович,

молодший науковий співробітник Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при РНБО України

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА КОРУПЦІЇ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПОШИРЕННЯ

Оскільки корупція є ключовою перепоною на шляху успішних реформ, встановлення верховенства права та подолання корупції є ще одним критичним викликом для майбутнього України. Досягнення цієї цілі є базовою запорукою для підвищення довіри громадян до державних органів в Україні, а також для покращення інвестиційного клімату та залучення нових інвестицій, детінізації економіки [1].

Також слід вказати, що важливою складовою операційного плану Уряду на 2018 рік є продовження реформ у сфері запобігання та

протидії корупції, гарантування принципу верховенства права в Україні [1].

Адже тіньова економіка та корупція неподільні та породжують один іншого. Саме тіньовий сектор є сприятливим підґрунтям для поширення корупції. Тіньова економіка створює стабільний попит на корупційні послуги та програмує постійне збільшення кількості корумпованих чиновників. Таким чином, боротьба з корупцією залишається малоефективною без одночасного наступу на тіньову економіку. Так, у сфері тіньової економіки виділяються дві основні проблеми, які потребують негайного втручання, особливо в сучасних умовах. Перша проблема пов'язана із так званими корупційними послугами в широкому сенсі, що означає ототожнення предмета корупційної діяльності з предметом тіньової економіки. Матеріальний ефект від корупційної діяльності є часто результатом одержання тіньового доходу. Друга проблема, яка потребує розв'язання у сфері протидії тіньовій економіці та обумовлена боротьбою з корупцією, – це макроекономічні фінансові рішення держави, які формують та продукують тіньову економіку.

Тіньова складова в економічній діяльності існувала завжди, але зараз ця проблема набула глобального характеру. Необхідно враховувати, що прихований від оподаткування тіньовий дохід легітимного (некримінального) бізнесу серед потенційних фінансових спонсорів тероризму посідає друге місце після кримінального бізнесу [2].

Як, об'єктивно вказує С. П'ясецька-Устич, корупція і тіньова економіка ставлять під загрозу сам факт існування держави, виступають основною перешкодою для підвищення рівня життя населення, розвитку економіки, становлення громадянського суспільства, боротьби з організованою злочинністю. На її переконання, зростання рівня корупції в Україні – один з основних бар'єрів на шляху залучення іноземних інвестицій і сучасних технологій в українську економіку [3].

Загальновідомо, що тіньовий бізнес використовує такі ж самі технології, що й кримінальний бізнес, тому відбувається поступове їх зрощування, тобто здійснюється криміналізація тіньової економіки. Корумповані чиновники, отримуючи від тіньових структур надприбутки, латентно змінюють політику державного управління в інтересах криміналізації бізнесу. Тіньова економіка – це складний комплекс різноманітних видів економічної діяльності, основною ознакою яких є вихід за межі чинного законодавства. Структурно-функціональний аналіз тіньової економіки в масштабах світового господарства дозволяє виокремити такі сектори тіньової економіки: кримінальний, корупційний, фінансовий. Зокрема, корупційний сектор тіньової економіки є сферою владних послуг для інших секторів тіньової економіки, хоча в основному ці послуги надаються виробниками легальних товарів і послуг. У зв'язку із цим існує нагальна потреба у підвищенні якості державного управління шляхом створення обмеженого корпусу лояльних та високооплачуваних

чиновників, запобігання будь-яким проявам корупції завдяки поєднанню та впровадженню механізмів кримінального переслідування та виховних методів.

Економічна шкода від корупції пов'язана, насамперед із тим, що саме корупція виступає суттєвим запобіжником для реалізації макроекономічної політики держави. У результаті прояву факторів корупції в низових та середніх ланках системи державного управління уряд перестає отримувати об'єктивну та достовірну інформацію про стан справ у галузях економіки, при цьому головною загрозою з боку корупції є її негативний вплив, який виражається у підвищенні витрат для бізнес-структур. Крім того, тіньова економіка та корупція, як правило, супроводжуються активним витоком капіталу із країни, що також унеможливорює стабільне зростання економіки. Саме корупція стимулює необ'єктивний розподіл засобів на користь окремих агентів економічної системи за рахунок збільшення чисельності уразливих соціальних верств населення. Малозабезпечена частина населення не має можливостей повноцінно протистояти проявам вимагань та іншим видам корупційних зловживань. Тобто відбувається поступове витіснення громадян із сфер надання безоплатних послуг, передусім освіти та медицини.

Таким чином, вивчення взаємозв'язку корупції та тіньової економіки надає змогу формувати засади державної антикорупційної політики, виявляючи та нівелюючи можливі потенційні деструктивні процеси в цій сфері. Проте в нашій державі у рамках проведення системних реформ інструментарій ліквідації корупції та тіньових секторів економіки перебуває на початковій стадії та поступово має модернізуватися, виходячи із напрацювань та кращих практик зарубіжного досвіду.

Список використаних джерел

1. Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плани пріоритетних дій Уряду. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/programa-diyalnosti-uryadu/serednostrokovij-plan-prioritetnih-dij-uryadu-do-2020-roku-ta-plan-prioritetnih-dij-uryadu-na-2017-rik>

2. Миколаїв І. А. Тіньова економіка: причини, наслідки перспективи. Суспільство і економіка. 1998. № 6. С. 31-49.

3. С. П'ясецька-Устич Корупція і тіньова економіка в системі соціально-економічних відносин суспільства. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2016. № 10. С. 34-39.